

FINANCIJSKA ANALIZA HRVATSKOG PRERAĐIVAČKOG SEKTORA

Hemzaček, Antonio

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic in Pozega / Veleučilište u Požegi**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:112:682534>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-20**

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
STUDIA SUPERIORA POSEGANA

Repository / Repozitorij:

[Repository of Polytechnic in Pozega - Polytechnic in Pozega Graduate Thesis Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

ANTONIO HEMZAČEK – 7806

**FINANCIJSKA ANALIZA HRVATSKOG
PRERAĐIVAČKOG SEKTORA**

ZAVRŠNI RAD

Požega, 2021. godine

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

DRUŠTVENI ODJEL

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ RAČUNOVODSTVO

**FINANCIJSKA ANALIZA HRVATSKOG
PRERAĐIVAČKOG SEKTORA**

ZAVRŠNI RAD

IZ KOLEGIJA FINANCIJSKA ANALIZA ZA MALA I SREDNJA
PODUZEĆA

MENTOR: dr.sc. Mario Župan

STUDENT: Antonio Hemzaček

JMBAG studenta: 7806

Požega, 2021. godine

SAŽETAK:

Prerađivačka industrija obuhvaća područja fizičke ili kemijske transformacije materijala, tvari ili sastojaka u novi proizvod. Prerađivačka industrija je temelj razvoja Hrvatskog gospodarstva, rasta BDP – a, smanjenja nezaposlenosti, u njoj je zaposleno najviše ljudi od svih sektora. Bez daljnjeg razvoja i ulaganja u industriju nema napretka razvoja gospodarstva. U radu je prikazano stanje u prerađivačkom sektoru i to prema zaposlenosti, također se uspoređuje prerađivački sektor s ostalim sektorima. Prikazano je stvarno stanje prerađivačke industrije i to kroz razne financijske pokazatelje, te su ti pokazatelji pojašnjeni s deskriptivnom statistikom, tako da se vidi stvarno stanje u sektoru i poduzećima. Uz te pokazatelje i izračune se može doći do strateškog plana kako bi se unaprijedio hrvatski prerađivački sektor.

Ključne riječi: Hrvatska prerađivačka industrija, stanje u prerađivačkom sektoru, financijski pokazatelji, deskriptivna statistika

SUMMARY

Processing industry includes areas of physical or chemical transformation of materials, substances or ingredients into new products. Processing industry is a foundation of developing Croatia's economy, growth of BDP and reducing unemployment, because most people work in this kind of industry. Without further investment in this sector there will not be a steady growth of economy. In this work paper it will be shown a state of processing industry according to number of employed people, also there is comparison of other sectors in Croatia. It is shown the real state of processing industry through financial records, and those records are explained with descriptive statistics that shows true financial state of processing industry. Along those indicators we can get a calculated strategic plan on how to improve Croatian processing industry sector.

Keywords: Croatian processing industry sector, state of processing industry, financial indicators, descriptive statistic

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PRERAĐIVAČKI SEKTOR	2
2.1. Makroekonomski pokazatelji prerađivačkog sektora	2
3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	7
3.1. Bilanca	7
3.2. Račun dobiti i gubitka	7
3.3. Financijski pokazatelji	7
4. DESKRIPTIVNA STATISTIKA U FINANCIJSKOJ ANALIZI	9
5. DESKRIPTIVNA STATISTIKA U FINANCIJSKIM POKAZATELJIMA	10
5.1. Koeficijent tekuće likvidnosti	14
5.2. Koeficijent zaduženosti	15
5.3. Koeficijent obrtaja ukupne imovine	17
5.4. Ekonomičnost ukupnog poslovanja	18
5.5. Stopa povrata imovine	19
6. ZAKLJUČAK	21
LITERATURA	23
POPIS TABLICA	25
POPIS GRAFIKONA	26
IZJAVA O AUTORSTVU RADA	27

1. UVOD

Prerađivačka industrija obuhvaća područja fizičke ili kemijske transformacije materijala, tvari ili sastojaka u novi proizvod. U prerađivačku industriju pripadaju razne djelatnosti kao što su: proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića, proizvodnja odjeće, prerada drva, proizvodnja naftnih proizvoda, proizvodi od gume i plastike, proizvodnja metala i metalnih proizvoda, proizvodnja strojeva.

Prerađivačka industrija je temelj razvoja Hrvatskog gospodarstva, rasta BDP – a, smanjenja nezaposlenosti, u njoj je zaposleno najviše ljudi od svih sektora. Bez daljnjeg razvoja i ulaganja u industriju nema napretka razvoja gospodarstva. U prerađivačkoj industriji su proizvodnja hrane, pića, odjeće, naftnih proizvoda. Država također treba poticati razvoj industrije kako bi se proizvodilo dovoljno za potrebe našega stanovništva, kako se ne bi moralo uvoziti, te kako bi se dio mogao i izvoziti. Cilj države bi trebao biti i dalje poticati razvoj Prerađivačke industrije te stalno povećanje plaća i bolji uvjeti rada za zaposlenike.

Predmet rada je prikazati makroekonomske pokazatelje Prerađivačkog sektora, usporediti pokazatelje s ostalim sektorima, prikazati visine plaća u promatranom razdoblju, usporediti broj zaposlenih s ostalim sektorima. Također u praktičnom dijelu prikazati stanje u 50 poduzeća u Prerađivačkom sektoru i to kroz razne statističke pokazatelje.

Cilj rada je prikazati realno stanje u 50 po veličini srednjih poduzeća Prerađivačke industrije kroz razne financijske pokazatelje, te dobivene pokazatelje protumačiti uz pomoć raznih statističkih pokazatelja kako bi se pokazalo trenutno stanje u poduzećima.

2. PRERAĐIVAČKI SEKTOR

„Prerađivačka industrija, prema definiciji Nacionalne kvalifikacije djelatnosti NKD, obuhvaća područja fizičke ili kemijske transformacije materijala, tvari ili sastojaka u novi proizvod.“

„Prema NKD 2007 u ovo područje pripadaju sljedeće djelatnosti:

- proizvodnja prehrambenih proizvoda, pića i duhanskih proizvoda,
- proizvodnja tekstila, odjeće, kože i srodnih proizvoda,
- prerada drva i proizvoda od drva i pluta, slame, pletarskih materijala, papira i proizvoda od papira,
- tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa,
- proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda, kemikalija, kemijskih proizvoda, osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka,
- proizvodnja proizvoda od gume i plastike,
- proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda,
- proizvodnja metala, gotovih metalnih proizvoda,
- proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda i električne opreme,
- proizvodnja strojeva i uređaja,
- proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica i ostalih prijevoznih sredstava,
- proizvodnja namještaja,
- ostala prerađivačka industrija, popravak i instaliranje strojeva i opreme.“ (HGK, Republika Hrvatska, 2018., url)

2.1. Makroekonomski pokazatelji prerađivačkog sektora

„Promotrimo li djelatnosti, prerađivačka je industrija (koja čini preko 80% ukupne proizvodnje) tijekom 2020. zabilježila pad od 4,0%. Tako je godišnji pad kod prerađivačke industrije zabilježen u nizu djelatnosti pri čemu su neke stope poprimile i dvoznamenkaste vrijednosti, a najsnažniji pad zabilježen je u potkategoriji Proizvodnja odjeće (-23,0%). Uz prerađivačku industriju, pad je zabilježen i kod Rudarstva i vađenja (-9,0%), dok je kategorija Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija u 2020. porasla 2,1%. Ukupan broj zaposlenih osoba u industriji u 2020. niži je za 2,9% u odnosu na 2019. godinu. Uz

navedeni pad broja zaposlenih, u promatranom razdoblju proizvodnost rada bila je viša za 0,1%.“ (Raiffeisen BANK, 2021, url)

Tablica 1: Zaposlenost od 2015. do 2020. u prerađivačkoj industriji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Prerađivačka industrija	210 072	221 049	228 353	233 196	232 512	229 647

Izvor: Državni zavod za statistiku (2021, url)

Zaposlenost se u razdoblju od 2015. do 2020. godine povećala te je u prerađivačkoj industriji uz trgovinu zaposleno najviše ljudi. Ono što je vidljivo da je od 2015. do 2018. došlo do znatnog povećanja zaposlenosti od gotovo 10 % što je znak da je došlo do povećanja proizvodnje u prerađivačkom sektoru. Malo zabrinjava situacija da je u 2020. došlo do smanjenja, ali je to zbog situacije uzrokovane pandemijom. Iznimno će bitno biti vidjeti kakvo će stanje biti u 2021., hoće li doći do pada ili će ostati na razini 2020. godine.

Tablica 2: Usporedba broja zaposlenih s ostalim sektorima

Djelatnost	Broj zaposlenih	UDIO
Poljoprivreda, šumarstvo i lov	25 446	1,90%
Rudarstvo i vađenje	4 107	0,31%
Prerađivačka industrija	229 647	17,19%
Opskrba električnom energijom, plinom...	14 331	1,07%
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda...	25 832	1,93%
Građevinarstvo	100 093	7,49%
Trgovina na veliko i malo	206 985	15,49%
Prijevoz i skladištenje	74 089	5,55%
Djelatnosti pružanja smještaja, ...	73 269	5,48%
Informacije i komunikacije	45 124	3,38%
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	37 726	2,82%
Poslovanje nekretninama	9 434	0,71%
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	64 598	4,83%
Administrativne i pomoćne usl. djelatnosti	49 537	3,71%
Javna uprava i obrana, obv. soc. osiguranje	110 851	8,30%
Obrazovanje	116 306	8,71%
Djelatnosti zdravstvene zaštite i soc. skrbi	101 622	7,61%
Umjetnost, zabava i rekreacija	26 665	2,00%
Ostale uslužne djelatnosti	20 419	1,53%
Djelatnosti kućanstva kao poslodavca	-	-
Djelatnosti izvanteritorijalnih org. i tijela	-	-
UKUPNO	1 336 081	100%

Izvor: Državni zavod za statistiku (2021, url)

Iz tablice je vidljivo kako je u ukupno zaposlenom stanovništvu najviše ljudi zaposleno u prerađivačkoj industriji i to 17,19%, zatim slijedi trgovina na veliko i malo s 15,49% te Obrazovanje u kojem je zaposleno 8,71%. Najmanje je ljudi zaposleno u rudarstvu i vađenju samo 0,31%, zatim u poslovanju nekretninama 0,71% te u opskrbi električnom energijom i plinom 1,07%. Vidljivo je kako je prerađivačka industrija još uvijek dominantna u ukupno

zaposlenom stanovništvu, no prijeti joj trgovina na veliko i malo u kojoj je također zaposleno mnogo ljudi.

Tablica 3: Prosječne bruto plaće u prerađivačkom sektoru

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Bruto plaća	6 760	6 940	7 230	7 624	7 974	8 396

Izvor: Državni zavod za statistiku (2021, url)

Prosječne bruto plaće u Prerađivačkoj industriji povećale su se znatno u razdoblju od 2015. do 2020. godine. Povećane su za 24% u promatranom razdoblju, no to je nedovoljno u odnosu na težinu posla koja se radi. Ono što obećava je da konstantno dolazi do povećanja bruto plaća te ostaje nada da će doći do još većih povećanja.

Tablica 4: Usporedba bruto plaća s ostalim sektorima

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Poljoprivreda	6 716	6 859	6 966	7 474	7 513	7 743
Prerađivačka industrija	6 760	6 940	7 230	7 624	7 974	8 396
Rudarstvo	10 402	10 544	10 266	11 050	11 067	10 853
Građevinarstvo	6 061	6 188	6 512	6 896	6 991	7 309
Informacije i komunikacije	10.684	11 078	11 490	12 065	12 505	13 076

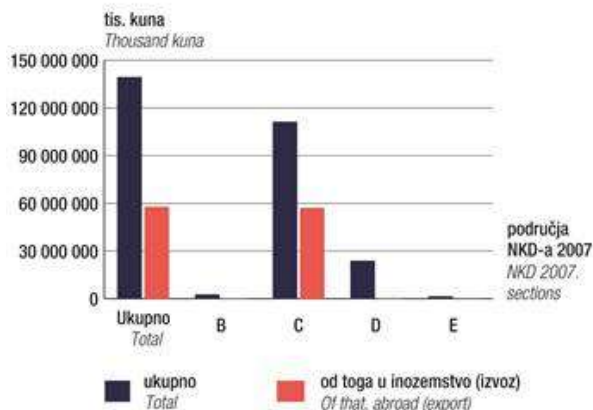
Izvor: Državni zavod za statistiku (2021, url)

Iz tablice je vidljivo kako su plaće u Prerađivačkoj industriji iznimno niske u odnosu na Rudarstvo i Informacije i komunikacije, dok su prema Poljoprivredi i Građevinarstvu ipak nešto veće. Jasno je vidljivo zadnjih desetak godina da su informatičke djelatnosti sve traženije i sve više plaćene, razlog tomu je sve veći razvitak informatičke djelatnosti. Previše se podcjenjuje rad u poljoprivredi i građevini koji je fizički znatno teži. Za gotovo duplo je veća plaća u komunikacijama u odnosu na prerađivačku industriju. Nadajmo se da će u budućnosti doći do znatnog povećanja plaća u manje plaćenim djelatnostima.

Grafikon 1: Vrijednost prodanih industrijskih proizvoda

G-1. VRIJEDNOST PRODANIH INDUSTRIJSKIH PROIZVODA I IZVOZA PO PODRUČJIMA NKD-a 2007. PREMA DJELATNOSTIMA PROIZVODA U 2019.

VALUE OF INDUSTRIAL PRODUCTS SOLD AND EXPORT, ACCORDING TO NKD 2007. SECTIONS, BY PRODUCT ACTIVITY, 2019

B Rudarstvo i vađenje
Mining and quarrying

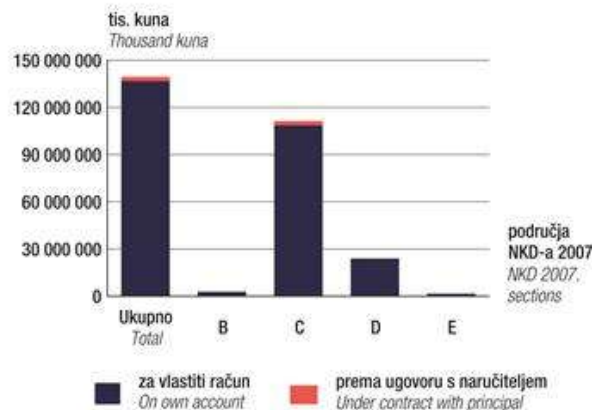
C Prerađivačka industrija
Manufacturing

D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija
Electricity, gas, steam and air conditioning supply

E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (samo odjeljak 36)
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities (only division 36)

G-2. VRIJEDNOST PRODANIH INDUSTRIJSKIH PROIZVODA ZA VLASTITI RAČUN I PREMA UGOVORU S NARUČITELJEM PREMA DJELATNOSTIMA PROIZVODA U 2019.

VALUE OF INDUSTRIAL PRODUCTS SOLD, ON OWN ACCOUNT AND UNDER CONTRACT WITH PRINCIPAL, BY PRODUCT ACTIVITY, 2019

za vlastiti račun
On own account

prema ugovoru s naručiteljem
Under contract with principal

Izvor: Državni zavod za statistiku (2021, url)

U 2019. ukupna vrijednost industrijskih proizvoda koju su prodala poduzeća što su se bavila industrijskom proizvodnjom (bez obzira na to gdje je poduzeće registrirano) u Republici Hrvatskoj iznosi 139 475 milijuna kuna. U usporedbi s prethodnom godinom, vrijednost prodaje manja je za 1 402 milijuna kuna, što iznosi 1,0%. Vrijednost prodaje na inozemno tržište iznosi 57 782 milijuna kuna, što je 41,4% od ukupne vrijednosti prodaje industrijskih proizvoda.

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

„Analiza financijskih izvještaja je vrednovanje prethodnog financijskog poslovanja nekog društva i njegovog budućeg potencijala. Ona promatra općenito stanje i rezultate poslovanja. Financijski management analizira izvještaje da bi utvrdio kakav je image društvo steklo u financijskoj sredini te koje korektivne mjere i politike se mogu poduzeti za smanjenje ili potpuno rješavanje financijskih problema. Utvrđuju se rizična područja i razmatraju sredstva kojima se imovina može učinkovito koristiti postići više zarade. Financijski položaj društva temelji se na omjeru cijena i zarada, kotiranju obveznica, trošku financiranja i raspoloživosti ratnih načina financiranja.“ (Moj bankar, 2021 url)

3.1. Bilanca

„Bilanca je jedan od financijskih izvještaja koji prikazuje financijski položaj poduzeća te ujedno služi kao temelj za ocjenu sigurnosti poslovanja. Sustavnim pregledom imovine, kapitala i obveza na određeni datum (31.12) može se izračunati stopa prinosa i procijeniti struktura kapitala. Pojednostavljeno rečeno, bilanca prikazuje imovinu koju poduzeće posjeduje te izvore financiranja i imovine na određeni dan.“ (Minimax, 2021. url)

3.2. Račun dobiti i gubitka

„Račun dobiti i gubitka (RDG) pokazuje koliku je tvrtka imala dobit odnosno profit u nekom periodu (mjesec, godina). Drugim riječima, račun dobiti i gubitka pokazuje koliki su bili prihodi, rashodi i koliki je profit.“ (Zicer plavi ured, 2020., url)

3.3. Financijski pokazatelji

„Financijski pokazatelji se s obzirom na vremensku dimenziju mogu podijeliti na dvije skupine. Jedna skupina financijskih pokazatelja razmatra poslovanje poduzeća unutar određenog vremenskog razdoblja, najčešće je to godina dana, a temelji se na podacima iz računa dobiti i gubitka. Druga se skupina financijskih pokazatelja odnosi na točno određeni trenutak .koji se poklapa s trenutkom sastavljanja bilance i govori o financijskom položaju poduzeća u tom trenutku.“

„U skladu s tim zahtjevima razlikuje se nekoliko skupina financijskih pokazatelja:

1. Pokazatelji likvidnosti – mjere sposobnosti poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze
2. Pokazatelji zaduženosti – mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava
3. Pokazatelji aktivnosti – mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse
4. Pokazatelji ekonomičnosti – mjere odnos prihoda i rashoda, tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda
5. Pokazatelji profitabilnosti – mjere povrat uloženog kapitala, što se ponekad smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću
6. Pokazatelji investiranja – mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.“ (Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja, 2009, url)

U praktičnom dijelu će se napraviti analiza po jednog od svakih financijskih pokazatelja. Nakon što se napravi analiza napraviti će se analiza tih pokazatelja pomoću deskriptivne statistike (mod, medijan, prvi i treći kvartil, interkvartil, minimum, maksimum, raspon varijacije). Na taj način ćemo doznati koji dio poduzeća su uspješniji koji su ipak malo manje.

4. DESKRIPTIVNA STATISTIKA U FINACIJSKOJ ANALIZI

Deskriptivnom statistikom opisuju se statistički podaci brojčanim (numeričkim) i grafičkim metodama. (Horvat, Mijoč – 2012:17)

Mod – oblik kvalitativne ili kvantitativne varijable (obilježja) koji se najčešće pojavljuje, to jest oblik varijable s najvećom frekvencijom.

Medijan – je položajna srednja vrijednost. To je oblik ili vrijednost statističke varijable koja uređeni niz podataka dijeli na 2 jednako brojna dijela. Prvih 50% članova niza ima vrijednost varijable manju od medijana ili jednaku medijanu, a posljednjih 50% članova ima vrijednost varijable jednaku medijanu ili veću od medijana.

Aritmetička sredina je najvažnija srednja vrijednost i najčešće se rabi. Pripada skupini potpunih srednjih vrijednosti jer se izračunava na osnovi svih vrijednosti numeričkog niza. (Šošić – 2009:132-153)

Kvartili – položajne mjere pri čijem je određivanju i izračunavanju promatrani niz potrebno urediti redosljedno (od najmanje do najveće vrijednosti u nizu). Zatim se niz dijeli na četiri jednaka dijela gdje je prvi kvartil (Q1) medijan prve polovice statističkog niza, a treći kvartil (Q3) medijan druge polovice statističkog niza.

Interkvartil – razlika između prvog i trećeg kvartila (Horvat, Mijoč 2017. 136)

Minimum – najmanja vrijednost

maksimum – najveća vrijednost

Raspon varijacije – predstavlja razliku između najmanje i najveće vrijednosti numeričkog obilježja.

5. DESKRIPTIVNA STATISTIKA U FINACIJSKIM POKAZATELJIMA

Za izradu praktičnog dijela se izabrao prerađivački sektor odnosno prerađivačku industriju. Napravilo se istraživanje u kojemu se istražilo neke od financijskih pokazatelja za 50 poduzeća u prerađivačkom sektoru i to prema broju zaposlenika i to u srednje velikim poduzećima.

Tablica 5: Srednja velika poduzeća u prerađivačkom sektoru

Ime poduzeća	Djelatnost	Broj zaposlenika	Aktiva	Prihod
HAIX Obuća	Proizvodnja obuće	1262	150 349 024	252 589 570
SELK	Proizvodnja elektroničkih komponenata	816	35 983 772	138 379 072
IVANČICA	Proizvodnja obuće	576	109 647 435	149 968 193
COMPROM PLUS	Proizvodnja ostale vanjske obuće	535	180 538 000	244 730 000
MONTING	Proizvodnja metalnih konstrukcija	507	149 603 741	286 135 119
STRIZIVOJNA HRAST	Piljenje drva	497	114 817 245	145 680 939
KOTKA	Proizvodnja ostale vanjske odjeće	384	37 599 721	38 657 424
AQUAESTIL PLUS	Proizvodnja od plastike za građevinarstvo	377	145 441 779	199 620 055
SLAVONIJA DI	Proizvodnja furnira i ostalih ploča od drva	376	86 271 704	120 259 888
PRIMA NAMJEŠTAJ	Proizvodnja ostalog namještaja	374	156 567 723	167 209 006
PRO WOOD	Proizvodnja ostalog namještaja	372	26 134 188	86 105 655

COLOR EMAJL	Proizvodnja metalnih konstrukcija	409	137 226 147	136 729 490
DI KLANA	Proizvodnja ostalog namještaja	345	126 467 560	90 456 781
PEKAR	Proizvodnja kruha	340	48 482 412	115 309 800
BRODOGRADILIŠTE PULA	Gradnja brodova i plutajućih objekata	333	161 805 321	79 880 466
MEĐIMURJE PMP	Proizvodnja metalnih konstrukcija	300	93 671 507	169 368 602
DRVODJELAC	Proizvodnja ostale građevinske stolarije	296	78 813 814	117 089 285
NOVI FEROMONT	Proizvodnja metalnih konstrukcija	295	80 429 006	127 489 198
LUSH MANAFAKTURA	Proizvodnja parfema i kozmetičkih preparata	279	45 902 000	118 134 000
HIDROMONT INDUSTRIJSKA MONTAŽA	Proizvodnja metalnih konstrukcija	277	51 322 587	129 656 251
PRIMABIRO	Proizvodnja metalnih konstrukcija	275	54 508 288	93 986 288
FEROKOTAO	Proizvodnja metalnih konstrukcija	271	117 222 815	106 960 225
VIS KONFEKCIJA VARAŽDIN	Proizvodnja ostale vanjske odjeće	255	46 481 069	28 042 183
INTINOVA	Proizvodnja ostale vanjske odjeće	250	146 335 570	242 038 848

AQUAFILCRO	Priprema tekstilnih vlakana	245	133 024 199	219 398 542
PRIMA MOBILIS	Proizvodnja ostalog namještaja	240	60 924 676	66 132 644
KOMET	Proizvodnja metalnih konstrukcija	239	82 668 843	114 985 114
RADNIK OPATIJA	Proizvodnja kruha	230	39 991 484	109 178 068
ČATEKS	Proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda	246	93 783 000	114 961 000
FINESA CONSORS	Proizvodnja obuće	231	29 283 738	32 989 882
KELTEKS	Tkanje tekstila	247	150 483 228	130 554 512
HRVATSKI DUHANI	Proizvodnja duhanskih proizvoda	320	335 725 000	177 585 000
CENTROMETAL	Proizvodnja radijatora	244	321 138 930	244 755 313
ALMOS	Lijevanje lakih metala	209	48 007 135	76 470 070
DURAN	Proizvodnja i obrada stakla	238	158 975 000	99 624 000
KONČAR INEM	Proizvodnja ostale elektroničke opreme	227	121 399 811	164 535 419
SAMOBORKA	Proizvodnja žbuke	235	507 089 714	227 975 842
VALOVITI PAPIR	Proizvodnja papira i kartona	231	300 218 000	282 159 456
HIPP CROATIA	Proizvodnja hrane	233	154 730 886	278 821 049
LTH ALUCAST	Lijevanje lakih metala	249	150 694 260	113 779 959
STRAŽAPLASTIKA	Proizvodnja ambalaže od plastike	230	113 961 269	107 192 811
STARCO BELI MANASTIR	Proizvodnja ležajeva i pogonskih elemenata	226	102 091 000	111 890 000

KM KOVNICA	Proizvodnja proizvoda od metala	184	64 838 792	66 193 126
ROBIN	Proizvodnja kruha	243	30 672 553	129 790 084
RS METALI	Lijevanje željeza	213	86 641 850	62 517 513
DERGEZ	Proizvodnja kruha	205	29 364 359	84 179 610
METAL PRODUKT	Proizvodnja proizvoda od metala	182	153 514 386	112 056 503
PROSTORIA	Proizvodnja ostalih metala	173	124 990 310	96 896 156
VINKA PLUS	Prerada voća i povrća	182	184 098 757	73 936 209
ČAKOVEČKI MLINOVI	Proizvodnja mlinskih proizvoda	201	300 357 493	185 584 449

Izvor: FINA javna objava (2021, url)

Od 50 poduzeća uzorka 20% obavlja djelatnost proizvodnje metalnih konstrukcija i proizvoda od metala, 16% obavlja djelatnost proizvodnje obuće, odjeće ili tekstila, zatim 14% obavlja djelatnost proizvodnje namještaja ili drva. Dok su preostale djelatnosti različite i ima ih jako mnogo u ovom istraživanju.

Uz pomoć bilance i računa dobiti i gubitka može se doći do raznih pokazatelja, a u nastavku će se obraditi nekoliko njih. Napravilo se istraživanje za 50 poduzeća i to u pokazateljima: koeficijent tekuće likvidnosti, koeficijent zaduženosti, koeficijent obrtaja ukupne imovine, ekonomičnost ukupnog poslovanja i stopu povrata imovine (ROA). Nakon što se naprave ti pokazatelji prikazat će se uz pomoć deskriptivne statistike. Na taj način se može vidjeti koja se vrijednost najčešće ostvaruje, koja je srednja vrijednost, koja je aritmetička sredina dobivenih podataka, uz maksimum se može vidjeti koje je poduzeće uspješno koje manje, uz takvu statistiku se može otkriti i stanje u istraživanim poduzećima.

5.1. Koeficijent tekuće likvidnosti

„Koeficijent tekuće likvidnosti se dobije omjerom pozicija u bilanci i to kratkotrajne imovine i kratkoročnih obaveza. Koeficijent pokazuje mogućnost kompanije da uspješno podmiruje tekuće obaveze iz vlastitih likvidnih sredstava. Koeficijent pokazuje koliko je puta kratkotrajna imovina viša ili niža od kratkoročnih obaveza.“ (Premium CORE, 2021 url)

Tablica 6: Deskriptivna statistika koeficijenta tekuće likvidnosti

Mod	1,10, 1,04
Medijan	2,25
Aritmetička sredina	3,46
Prvi kvartil	1,11
Treći kvartil	3,98
Interkvartil	2,87
Minimum	0,42
Maksimum	15,87
Raspon varijacije	15,45

Izvor: izrada autora (2021.)

Mod pokazuje najčešću vrijednost, odnosno broj ili vrijednost koja se najčešće ponavlja. Prema istraživanju 50 poduzeća vrijednost koja se najviše puta ponavlja je 1,10 i 1,04. To pokazuje da najveći broj poduzeća ima taj koeficijent tekuće likvidnosti, iako je to daleko od poželjnog koeficijenta koji iznosi 2.

Medijan je srednja vrijednost, uređeni niz podataka dijeli na 2 jednaka dijela. Prema istraživanju 50 poduzeća srednja vrijednost je 2,25. Pokazuje da 50% poduzeća ima koeficijent tekuće likvidnosti manju od 2,25, dok preostalih 50% ima koeficijent veći od 2,25. Što također pokazuje da gotovo pola poduzeća ima koeficijent tekuće likvidnosti manji od poželjnog.

Aritmetička sredina se dobije tako da zbrojimo sve koeficijente tekuće likvidnosti i podijelimo s brojem poduzeća kojih ima 50, dobijemo prosjek koeficijenta. Aritmetička sredina iznosi 3,46, što pokazuje da je koeficijent odličan kada u obzir uzmemo sva istraživana poduzeća.

Prvi kvartil iznosi 1,11, što znači da 25% istraženih poduzeća ima koeficijent tekuće likvidnosti manji ili jednak 1,11, što je daleko od poželjnoga i preporučenoga.

Treći kvartil iznosi 3,98, što znači da 75% istraživanih poduzeća ima koeficijent tekuće likvidnosti manji od 3,98 ili jednak.

Interkvartil je razlika između trećeg i prvog kvartila. U istraživanju iznosi 2,87.

Minimum je najmanja vrijednost koja se pojavljuje u istraživanju i iznosi 0,42, što pokazuje da je koeficijent tekuće likvidnosti kod jednog od istraživanih poduzeća jako nizak i daleko od poželjnog, te znači da to poduzeće ne može svojom kratkotrajnom imovinom podmiriti svoje kratkoročne obveze.

Maksimum je najveća vrijednost koja se pojavljuje, u istraživanju iznosi 15,87. To pokazuje da poduzeće ima koeficijent daleko viši od poželjnog, te da ima puno više kratkotrajne imovine u odnosu na kratkoročne obveze.

Raspon varijacije je razlika između maksimuma i minimuma i iznosi 15,45, što pokazuje da neka poduzeća imaju slabi koeficijent tekuće likvidnosti, dok neka poduzeća ima daleko veći koeficijent od poželjnoga što je zapravo i jako dobro.

5.2. Koeficijent zaduženosti

„Pokazatelj zaduženosti pokazuje do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je financijski rizik*, a što je manji, niži je financijski rizik. U pravilu bi vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 0,5 ili manja.“ (Analiza financijskih izvještaja pomoću ključnih pokazatelja, url)

Tablica 7: Deskriptivna statistika koeficijenta zaduženosti

Izvor: izrada autora (2021.)

Mod u istraživanju zaduženosti 50 poduzeća iznosi 0,06, što pokazuje da se najviše poduzeća istraživanih zadužuje samo 6% iz tuđih izvora financiranja.

Medijan pokazuje da je srednja vrijednost 0,40, što znači da se 50% istraživanih poduzeća zadužuje 40% ili manje iz tuđih izvora, dok se ostalih 50% poduzeća zadužuje 40% ili više iz tuđih izvora.

Aritmetička sredina svih istraživanih poduzeća iznosi 0,42 odnosno pokazuje da je sredina svih promatranih zaduženih poduzeća 42%.

Prvi kvartil iznosi 0,21, što znači da je 25% poduzeća zaduženo 21% ili manje, odnosno koriste tuđa sredstva financiranja.

Treći kvartil iznosi 0,61, što pokazuje da je 75% istraživanih poduzeća zaduženo 61% ili manje.

Interkvartil u promatranim poduzećima iznosi 0,39 ili 39%, to je razlika između trećeg i prvog kvartila.

Minimum je najmanja vrijednost i ona iznosi 0,05, te pokazuje da je neko od istraživanih poduzeća zaduženo samo 5% iz tuđih izvora.

Maksimum je najveća vrijednost i ona iznosi 0,91, te pokazuje da je neko poduzeće zaduženo 91% iz tuđih izvora, te se financira samo 9% iz vlastitih sredstava.

Raspon varijacije iznosi 0,86, te pokazuje da je razlika između najmanje i najveće zaduženosti 86%.

5.3. Koeficijent obrtaja ukupne imovine

„Koeficijent obrta ukupne imovine stavlja u odnos financijske učinke te imovine (prihode) s njezinom ukupnom vrijednošću. Upućuje na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Što je taj koeficijent veći, to je veća brzina cirkulacije (tj. broja dana vezivanja imovine manji).“ (Analiza financijskih izvještaja pomoću ključnih pokazatelja, url)

Tablica 8: Deskriptivna statistika koeficijenta obrta ukupne imovine

Mod	1,65, 1,37, 1,39, 1,36
Medijan	1,25
Aritmetička sredina	1,43
Prvi kvartil	0,78
Treći kvartil	1,67
Interkvartil	0,90
Minimum	0,40
Maksimum	4,23
Raspon varijacije	3,83

Izvor: izrada autora (2021.)

Mod u istraživanju koeficijenta obrta ukupne imovine iznosi 1,65, 1,37, 1,39, 1,36, te vrijednosti se ponavljaju po dva puta, što znači da se najčešće toliko ponavlja koeficijent obrta ukupne imovine.

Medijan pokazuje da srednja vrijednost iznosi 1,25, što znači da 50% poduzeća obrne svoju 1,25 puta ili manje, dok preostalih 50% poduzeća svoju imovinu obrne 1,25 puta i više.

Aritmetička sredina pokazuje da je sredina obrta ukupne imovine promatranih poduzeća 1,43.

Prvi kvartil iznosi 0,78, što pokazuje da 25% poduzeća svoju ukupnu imovinu obrne 0,78 puta ili manje.

Treći kvartil iznosi 1,67, to pokazuje da 75% istraživanih poduzeća svoju ukupnu imovinu obrne 1,67 puta ili više.

Interkvartil u promatranim poduzećima iznosi 0,90, to je razlika između trećeg i prvog kvartila.

Minimum iznosi 0,40, što znači da je jedno od promatranih poduzeća svoj ukupnu imovinu obrne samo 0,40 puta, što je daleko manje od poželjnih 1.

Maksimum iznosi 4,23, što znači da neko od poduzeća svoju ukupnu imovinu obrne 4,23 puta, što je odličan pokazatelj.

Raspon varijacije je 3,83, što nam pokazuje da razlika između najvećeg i najmanjeg obrtaja koeficijenta ukupne imovine 3,83.

5.4. Ekonomičnost ukupnog poslovanja

„Ekonomičnost ukupnog poslovanja utvrđuje se stavljanjem u odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda. Potrebno je da društvo posluje ekonomično, odnosno da ostvaruje više prihoda nego što je utrošeno za njihovo postizanje. Poželjno je da su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda“ (Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća PODRAVKA, 2019 url)

Tablica 9: Deskriptivna statistika ekonomičnosti ukupnog poslovanja

Izvor: izrada autora (2021.)

Mod u istraživanju ekonomičnosti ukupnog poslovanja iznosi 1,03, što pokazuje da poduzeća ostvaruju za 3% više prihoda u odnosu na rashode.

Medijan pokazuje da srednja vrijednost iznosi 1,04, što znači da ekonomičnost poslovanja 50% poduzeća je jednako 1,04 ili je manje od toga, dok je preostalih 50% poduzeća.

Aritmetička sredina pokazuje da je sredina ekonomičnosti ukupnog poslovanja promatranih poduzeća 1,06.

Prvi kvartil iznosi 1,02, što znači da 25% promatranih poduzeća ima ekonomičnost poslovanja do 1,02.

Treći kvartil iznosi 1,11, to pokazuje da 75% istraživanih poduzeća ostvaruje ekonomičnost poslovanja do 1,11, odnosno da su im do 11% veći prihodi od rashoda.

Interkvartil u promatranim poduzećima iznosi 0,09, to je razlika između prvog i trećega kvartila, te pokazuje da se u rasponu od 25% do 75% istraživanih poduzeća nalazi 0,09.

Minimum u istraživanju iznosi 0,75, što znači da je neko od istraživanih poduzeća ostvarilo samo $\frac{3}{4}$ prihoda u odnosu na rashode u 2020. godini, te da je ostvarilo gubitak.

Maksimum iznosi 1,19, što pokazuje da je neko od poduzeća ostvarilo veće prihode u odnosu na rashode za 19%, to je znak da je ostvarilo odličnu neto dobit i da odlično posluje.

Raspon varijacije je 0,43, što znači da je razlika između minimuma i maksimuma dosta velika, te pokazuje da ima poduzeća koji imaju odličnu ekonomičnost poslovanja a također ima i poduzeća koja su manje ekonomična i posluju s gubitkom.

5.5. Stopa povrata imovine

„ROA (akr. od engl. return on assets) predstavlja povrat od uložene imovine, pokazatelj rentabilnosti odnosno profitabilnosti imovine.“ (Rječnik, 2021 url)

Tablica 10: Deskriptivna statistika stope povrata imovine

Mod	0,04
Medijan	0,05
Aritmetička sredina	0,06
Prvi kvartil	0,02
Treći kvartil	0,09
Interkvartil	0,06
Minimum	-0,13
Maksimum	0,27
Raspon varijacije	0,40

Izvor: izrada autora (2021.)

Mod u istraživanju stope povrata imovine iznosi 0,04, što znači da je najviše istraživanih poduzeća ostvarilo 4 lipa neto dobiti na 1 kunu imovine.

Medijan pokazuje da srednja vrijednost iznosi 0,05, što znači da je 50% istraživanih poduzeća ostvarilo 5 lipa ili manje na 1 kunu imovine, dok su preostalih 50% istraživanih poduzeća ostvarili 5 lipa i više na jednu kunu imovine.

Aritmetička sredina pokazuje da je sredina stope povrata u istraživanim poduzećima 0,06, što znači da prosječno tih 50 poduzeća ostvari 6 lipa neto dobiti na 1 kn imovine.

Prvi kvartil iznosi 0,02, što znači da 25% istraživanih poduzeća ostvaruje do 2 lipa neto dobiti na 1 kn imovine.

Treći kvartil iznosi 0,09, što pokazuje da 75 % istraživanih poduzeća ostvaruje do 9 lipa neto dobiti na 1 kn imovine.

Interkvartil je razlika između prvog i trećeg kvartila te iznosi 0,06.

Minimum u istraživanju iznosi -0,13, što nam pokazuje da su neka od istraživanih poduzeća poslovala s gubitkom, te da na jednu kunu imovine ostvaruju neto gubitak.

Maksimum od 0,27 pokazuje da je jedno od istraživanih poduzeća ostvarilo 27 lipa neto dobiti na 1 kn imovine

Raspon varijacije od 0,40 pokazuje da ima poduzeća koji su ostvarili neto gubitak, ali je većina ipak ostvarila neto dobit.

6. ZAKLJUČAK

Prerađivačka industrija je pokretač rasta i razvoja hrvatskog gospodarstva, jako utječe na razinu BDP – a, u njoj je zaposleno najviše zaposlenih od svih sektora. U njoj se proizvodi sve ono što je potrebo čovjeku, od hrane, odjeće, obuće, zatim stvari potrebnih za rad kao što su drvo i metal.

Analizirajući broj zaposlenih od 2015. do 2020. vidljiv je daljnji porast broja zaposlenih u prerađivačkom sektoru i to za gotovo 10% što ohrabruje. No ono što suprotno tome zabrinjava je jako mala plaćenost rada u prerađivačkom sektoru u odnosu na težinu samoga rada. Vidljiv je kontinuirani porast bruto plaća kroz godine no nedovoljno u odnosu na druge djelatnosti kao što je rudarstvo ili informacije i komunikacije.

Promatrajući razne financijske pokazatelje može se vidjeti kako ima velikih razlika kod pokazatelja, neka poduzeća imaju bolji koeficijent tekuće likvidnosti neka lošiji, neka su poduzeća više zadužena neka manje, neki su ekonomičniji u poslovanju dok neki nisu...

Analizirajući koeficijent tekuće likvidnosti vidljivo je kako velik dio poduzeća ima koeficijent manji od 2, što znači da nemaju dvostruko više imovine u odnosu na kratkoročne obveze, dok neka poduzeća imaju manje imovine od obveza. Mod je najčešća vrijednost a u ovoj analizi iznosi 1,10 i 1,04. što znači da ta poduzeća imaju malo više imovine u odnosu na obveze. Analizirajući medijan vidljivo je kako gotovo 50% poduzeća nema dovoljno kratkotrajne imovine, ili su im kratkoročne obveze velike, dok nekih 50% poduzeća ima dovoljno kratkotrajne imovine za podmirenje kratkoročnih obveza. Promatrajući kvartile vidimo kako između 25% i 75% se nalaze poduzeća koja su u prosjeku, Poduzeća koja su ispod prvog kvartila imaju lošu tekuću likvidnost, dok poduzeća koja su iznad trećeg kvartila imaju izvrsnu tekuću likvidnost i mogu uvijek podmiriti svoje kratkoročne obveze. Minimalna vrijednost koja se pojavljuje iznosi 0,42 i to poduzeće nema dovoljno kratkotrajne imovine ili su mu obveze prevelike, dok maksimum iznosi 15,87 što znači da to poduzeće ima toliko puta više imovine od obveza, što je izvrstan pokazatelj.

Analizirajući koeficijent zaduženosti može se vidjeti da ima poduzeća koja se jako malo zadužuju iz tuđih izvora financiranja, dok se neka poduzeća gotovo u potpunosti zadužuju iz tuđih izvora. Promatrajući najčešću vrijednost ona iznosi 0,06, što znači da se najviše istraživanih poduzeća zadužuje samo 6% iz tuđih izvora. Analizirajući medijan malo više od pola istraživanih poduzeća ima malu zaduženost i više se financira iz vlastitih izvora, dok je manje od pola poduzeća prezaduženo. Poduzeća ispod razine prvog kvartila su iznimno malo

zadužena, dok su poduzeća iznad razine 3 kvartila iznimno zaduženi. Minimum iznosi 0,05 što znači da je neko od poduzeća zaduženo samo 5%, dok maksimum iznosi 0,91 što znači da je poduzeće u potpunosti zaduženo te se samo malim dijelom financira iz vlastitih izvora.

Koeficijent obrta ukupne imovine nam pokazuje koliko je poduzeće ostvarilo ukupnih prihoda na jednu kunu imovine. Najčešća vrijednost koju su poduzeća ostvarila iznose 1,65, 1,37, 1,39, 1,36 što znači da su ta poduzeća ostvarila toliko ukupnih prihoda na jednu kunu imovine. Medijan pokazuje da 50% poduzeća ostvari manje od 1,25 kn prihoda na jednu kunu imovine, dok preostalih 50% istraživanih poduzeća ostvari više od 1,25 kn prihoda. Minimum nam pokazuje da je poduzeće ostvarilo samo 40 lipa ukupnih prihoda na jednu kunu imovine što je jako malo i kod tog poduzeća taj pokazatelj nije dobar, dok maksimum iznosi 4,23 kn ukupnih prihoda na jednu kunu imovine što je izvrstan pokazatelj.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja stavlja u omjer ukupne prihode i ukupne rashode, koeficijent bi uvijek trebao biti minimalno 1, što znači da je poduzeće na nuli, nije na gubitku, dok je poželjno da je koeficijent veći od 1. Najčešća vrijednost je 1,03 što znači da ta poduzeća ostvaruju više prihoda od rashoda. Medijan iznosi 1,04 što pokazuje da 50% poduzeća ima manji koeficijent od 1,04, dok preostalih 50% poduzeća ima veći koeficijent. Minimum je najmanja vrijednost i kod ovoga koeficijenta iznosi 0,75, te znači da poduzeće ostvaruje manje prihoda od rashoda. Kada gledamo maksimum on iznosi 1,19 što nam govori da je neko od poduzeća ostvarilo znatno više prihoda od rashoda. Kada se ukupno analizira ovaj koeficijent ipak najveći dio poduzeća ostvaruje više prihoda od rashoda.

Stopa povrata imovine u svim istraživanim poduzećima bi trebala iznositi više od nula, što bi značilo da su poduzeća ostvarila neto dobit. U našem istraživanju to nije slučaj jer ima poduzeća koja imaju koeficijent u minusu što znači da su ostvarili gubitak. Najčešća vrijednost koju su ostvarili iznosi 0,04, što znači da su ostvarili 4 lipa neto dobiti na jednu kunu imovine. Medijan pokazuje da je pola poduzeća ostvarilo 5 lipa ili manje neto dobiti na jednu kunu imovine, dok je preostala polovica poduzeća ostvarila više od 5 lipa neto dobiti. Kao i kod svakoga koeficijenta i kod ovoga neka poduzeća imaju dobar koeficijent, a neka jako loš, te bi ta poduzeća trebala popraviti koeficijent i nastaviti pratiti trend, dolazi li do pada ili rasta

LITERATURA

Knjige:

1. Horvat, Mijoč (2012.) Osnove statistike, Zagreb – naklada Ljevak
2. Šošić (2006) Primijenjena statistika – Zagreb - Školska knjiga

Elektronski izvori:

1. Analiza financijskih izvještaja pomoću ključnih pokazatelja
URL: <http://revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> (27.08. 2021.)
2. Državni zavod za statistiku
URL: <https://www.dzs.hr/> (14.08.2021.)
3. FINA javna objava
URL: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> 09.08.2021.)
4. Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća PODRAVKA
URL: [file:///C:/Users/anton/Downloads/novak_m_0242040366%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/anton/Downloads/novak_m_0242040366%20(1).pdf) (04.09.2021.)
5. Minimax
URL: <https://www.minimax.hr/blog-sto-je-bilanca-i-cemu-sluzi/> (22.08.2021.)
6. Moj bankar
URL: <https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/A/Analiza-financijskih-izvje%C5%A1taja> (22.08.2021.)
7. Premium CORE
URL: <https://www.premiumcore.hr/analiza-financijskih-omjera-i-pokazatelja/> (24.08.2021.)
8. Raiffeisen BANK
URL: <https://www.rba.hr/en/-/obujam-industrijske-proizvodnje-u-2020-nizi-za-3-8-> (13.08.2021.)
9. Rječnik
URL: <https://www.xn--rjenik-k2a.com/ROA> (07.09.2021.)
10. Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja
URL: <http://finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/mp14112010.pdf> (19.08.2021.)

11. Zicer plavi ured

URL: <https://plaviured.hr/sto-je-racun-dobiti-i-gubitka/> (22.08.2021.)

POPIS TABLICA

Tablica 1: Zaposlenost od 2015. do 2020. u prerađivačkoj industriji.....	3
Tablica 2: Usporedba broja zaposlenih s ostalim sektorima.....	4
Tablica 3: Prosječne bruto plaće u prerađivačkom sektoru.....	5
Tablica 4: Usporedba bruto plaća s ostalim sektorima.....	5
Tablica 5: Srednja velika poduzeća u prerađivačkom sektoru.....	10
Tablica 6: Deskriptivna statistika koeficijenta tekuće likvidnosti.....	14
Tablica 7: Deskriptivna statistika koeficijenta zaduženosti.....	15
Tablica 8: Deskriptivna statistika koeficijenta obrta ukupne imovine.....	17
Tablica 9: Deskriptivna statistika ekonomičnosti ukupnog poslovanja.....	18
Tablica 10: Deskriptivna statistika stope povrata imovine.....	19

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Vrijednost prodanih industrijskih proizvoda.....6

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Ja, **Antonio Hemzaček**, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor završnog/ diplomskog rada pod naslovom **FINANCIJSKA ANALIZA HRVATSKOG PRERAĐIVAČKOG SEKTORA** te da u navedenom radu nisu na nedozvoljen način korišteni dijelovi tuđih radova.

Požega, 14. rujna 2021.

Antonio Hemzaček
